

1. Tietosuojailmoitus

TIETEELLISEN TUTKIMUKSEN
TIETOSUOJASELOSTE/-ILMOITUS
EU:n yleinen tietosuoja-asetus
12–14 artiklat
Laatimispäivä: 23.1.2024

Tietoa henkilötietojen käsittelystä lemmikkien käyttäytymistutkimuksessa sekä lemmikinomistajan persoonallisuuden ja hyvinvoinnin tutkimuksessa

Lemmikkien käyttäytymistutkimuksessa ja lemmikinomistajan persoonallisuutta ja hyvinvointia koskevassa tutkimuksessa käytetään aineistona henkilötietoja. Tämän selosteen tarkoitus on antaa tietoa käsiteltävistä henkilötiedoista sekä siitä, mistä henkilötiedot ovat peräisin ja miten niitä käytetään tutkimuksessa. Selosteen lopussa kerrotaan tarkemmin, mitä oikeuksia rekisteröidyillä on.

Tutkimukseen osallistuminen ja henkilötietojen antaminen on vapaaehtoista. Sinuun ei kohdistu mitään negatiivista seuraamusta, jos et osallistu tutkimukseen tai jos keskeytät osallistumisesi tutkimukseen.

Tutkimuksen rekisterinpitäjä

Helsingin yliopisto
Osoite: PL 3 (Fabianinkatu 33), 00014 Helsingin yliopisto

Yhteyshenkilö ja vastuullinen tutkija

Yhteyshenkilö tutkimusta koskevissa asioissa:
Nimi: Hannes Lohi
Tiedekunta/osasto/yksikkö: Lääketieteellisen genetiikan ja perinnöllisyyslääketieteen osasto, Lääketieteellinen tiedekunta; Eläinlääketieteellisten biotieteiden osasto, Eläinlääketieteellinen tiedekunta
Osoite: Haartmaninkatu 8, PL 63 00014 Helsingin yliopisto
Puhelinnumero: +358 2 941 25085
Sähköpostiosoite: hannes.lohi@helsinki.fi

Tietosuojavastaavan yhteystiedot

Helsingin yliopiston tietosuojavastaavaan saa yhteyden sähköpostiosoitteesta tietosuoja@helsinki.fi.

Kuvaus tutkimushankkeesta ja henkilötietojen käsittelyn tarkoitus

Lemmikkien käyttäytymistutkimuksessa selvitetään koirien käyttäytymisen geneettistä ja ympäristöllistä taustaa ja persoonallisuuden vaihtelua yksilöiden välillä. Lemmikinomistajien persoonallisuuden ja hyvinvoinnin tutkimuksessa selvitetään omistajan persoonallisuuden, hyvinvoinnin, kiintymyssuhteen ja pentuajan henkisen kuormituksen yhteyttä lemmikin persoonallisuuteen ja ei-toivottuun käyttäytymiseen.

Omistajien henkilötietoja kerätään eläinten ja omistajien tunnistamiseksi, eläintä ja omistajaa koskevien tietojen keräämiseksi, tutkimustulosten raportointia ja muuta yhteydenpitoa varten.

Mitä tietoja tutkimusaineisto sisältää

Rekisteriin tallennetaan ja käytetään seuraavia henkilötietoja:

- Omistajan nimi: omistajien ja eläinten tunnistaminen
- Sukupuoli, ikä, sosioekonominen asema, asuinkunta ja asuinmaa: aineiston analysoinnissa tarvittavat tiedot
- Sähköpostiosoite: yhteydenotoissa lemmikin terveystietoja ja muita tutkimuksen kannalta tärkeitä tietoja koskien, tulosten raportointi

Näiden henkilötietojen lisäksi pyydämme tutkittavaa täyttämään itsestään persoonallisuus-, kiintymyssuhde- ja hyvinvointikyselyn sekä pentuajan kuormitusta koskevan kyselyn. Näissä kyselyssä tutkittava arvioi itse omaa persoonallisuuttaan, kokemaansa stressiä, henkistä hyvinvointiaan, tyytyväisyyttä elämään, masennusoireita, ahdistusoireita, kiintymystä lemmikkieläimeen sekä ajatuksiaan koiran pentuaikana. Pyydämme täyttämään myös lemmikistä käyttäytymiskyselyitä sekä taustakyselyn, joissa tutkittava arvioi lemmikkinsä persoonallisuutta ja käyttäytymistä sekä kertoo tutkimuksessa tarvittavia lisätietoja lemmikin nykyisestä ja pentuajan elinympäristöstä.

Mistä lähteistä henkilötietoja kerätään

Tutkimukseen vapaaehtoisesti osallistuvat eläinten omistajat luovuttavat tiedot itse tutkimuksessa käytettävän sähköisen lomakkeen välityksellä RedCapissa tai MOOC-kurssin aikana.

Arkaluonteiset henkilötiedot

Tutkimuksessa käsitellään tietosuoja-asetuksen 9 artiklan mukaisia erityisiä henkilötietoryhmiä (eli arkaluonteisia henkilötietoja) kerätessä tietoa henkisestä hyvinvoinnista. Erityisiä henkilötietoryhmiä käsitellään tietosuoja-asetuksen artikla 9 kohdan 2 j perusteella (tieteellinen tai historiallinen tutkimus tai tilastointi).

Henkilötietojen käsittelyn oikeusperuste

Henkilötietoja käsitellään seuraavalla yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan mukaisella perusteella:

- yleistä etua koskeva tehtävä:
 - tieteellinen tai historiallinen tutkimus tai tilastointi (tietosuojalain 4 §:n 3 kohta)
 - tutkimusaineistojen ja kulttuuriperintöaineistojen arkistointi (tietosuojalain 4 §:n 4 kohta)
- tutkittavan suostumus
- rekisterinpitäjän lakisääteisen velvoitteen noudattaminen
- rekisterinpitäjän tai kolmannen osapuolen oikeutettujen etujen toteuttaminen mikä oikeutettu etu on kyseessä:

Tietojen vastaanottajat

Henkilötiedot kerätään ja tallennetaan Helsingin yliopiston MOOC-alustalla ja RedCapissa. MOOC-keskuksen henkilökunta voi käsitellä henkilötietoja esimerkiksi teknisten ongelmien ratkaisemisessa.

Lisätietoja MOOC-alustan tietosuojaselosteesta: <https://www.mooc.fi/faq/tietosuojaseloste/>

Tutkittava antaa suostumuksensa tietojen siirtämiseen RedCapista tai MOOC-alustalta tutkimusryhmälle. Näitä henkilötietoja ei luovuteta tutkimusryhmän ulkopuolelle.

Tietojen siirto Euroopan talousalueen ulkopuolelle

Henkilötietoja ei siirretä Euroopan talousalueen ulkopuolelle, niitä käsitellään ainoastaan EU:n alueella.

Automatisoitu päätöksenteko

Tutkimuksessa ei tehdä automaattisia päätöksiä, joilla on merkittävä vaikutus tutkittaviin.

Henkilötietojen suojaus

MOOC-kurssialustalla ja RedCapissa kerätty tutkimusaineisto siirretään Helsingin yliopiston palvelimelle Koirien geenitutkimusryhmän käyttöön. Tutkimusaineistoon sisältyviä henkilötietoja käsitellään ja säilytetään suojattuna niin, että ainoastaan niitä tarvitsevat henkilöt pääsevät tarkastelemaan tietoja.

Tietojärjestelmissä käsiteltäviä tietoja suojataan seuraavilla tavoilla:

- käyttäjätunnus ja salasana
- käytön rekisteröinti/lokitus
- kulunvalvonta
- salaus/kryptaus
- kaksivaiheinen tunnistautuminen
- muu, mikä: Yliopiston ulkopuolelta VPN-yhteydellä

Suorien tunnistetietojen käsittely:

- Rekisterinpitäjä kerää henkilötiedot ilman suoria tunnistetietoja
- Suorat tunnistetiedot poistetaan analysointivaiheessa ja säilytetään erillään analysoitavasta tutkimusaineistosta
- Aineisto analysoidaan suorien tunnistetiedoin, koska (peruste suorien tunnistetietojen säilyttämiselle):

Henkilötietojen käsittelyn kesto tässä tutkimuksessa

Henkilötietoja käsitellään koko tutkimuksen ajan. Tutkimusaineistoa kerätään MOOC-kurssilla, jonka on tarkoitus kestää useita vuosia sekä RedCapissa. Tutkimuksen kesto riippuu siihen osallistuvien tutkittavien määrästä, mutta tutkimuksen arvioidaan kestävän ainakin 2 vuotta.

Henkilötietojen käsittely tutkimuksen päättymisen jälkeen

- Tutkimusaineisto hävitetään
- Tutkimusaineisto säilytetään tämän tutkimuksen tulosten luotettavuuden arvioimista varten:
 - ilman suoria tunnistetietoja
 - tunnistetiedoin
- Tutkimusaineisto säilytetään myöhempää, yhteensopivaa tieteellistä tutkimusta varten tietosuojasetuksen vaatimusten mukaisesti:
 - ilman suoria tunnistetietoja
 - tunnistetiedoin

Tutkimusaineiston säilytys perustuu tietosuojasetuksen 5 artiklan 1 kohdan b ja e alakohtiin. Tutkimusaineiston uudesta tutkimuskäytöstä lähetetään rekisteröidyille uusi tietosuojailmoitus, paitsi jos rekisterinpitäjä ei enää pysty tunnistamaan rekisteröityjä tutkimusaineistosta.

Uudesta tutkimuksesta ei voida lähettää ilmoitusta rekisteröidyille myöskään silloin, jos tietojen toimittaminen olisi mahdotonta tai kohtuuttoman vaivalloista tai jos se estäisi tai vaikeuttaisi suuresti tutkimustarkoitusten saavuttamista (tietosuojasetuksen 14 artiklan 5 kohdan b alakohta).

Missä aineistoa säilytetään ja kuinka kauan: Tutkimuksen loppumisen jälkeen tutkimusrekisteri arkistoidaan tunnistetiedoin Helsingin yliopiston suojatulle palvelimelle mahdollista jatkokäyttöä varten toistaiseksi. Tutkimusrekisterin säilytystarve arvioidaan uudestaan kymmenen vuoden välein. Säilytysaika aletaan laskea kyselyn vastauspäivämäärästä.

Mitä oikeuksia rekisteröidyllä on ja oikeuksista poikkeaminen

Yhteyshenkilö tutkittavan oikeuksiin liittyvissä asioissa on tämän ilmoituksen kohdassa 2 mainittu yhteyshenkilö.

Rekisteröidyn oikeudet

Tietosuoja-asetuksen mukaan rekisteröidyllä on oikeus:

- saada pääsy omiin tietoihin
- oikaista tietojaan
- poistaa tiedot ja tulla unohdetuksi
- rajoittaa omien tietojensa käsittelyä
- siirtää tiedot rekisterinpitäjältä toiselle
- vastustaa tietojen käsittelyä
- olla joutumatta automaattisen päätöksenteon kohteeksi.

Rekisteröity ei kuitenkaan voi käyttää kaikkia oikeuksia kaikissa tilanteissa. Tilanteeseen vaikuttaa esimerkiksi se, millä perusteella henkilötietoja käsitellään.

Tarkempaa tietoa rekisteröidyn oikeuksista eri tilanteissa löytyy tietosuojavaltuutetun verkkosivuilta: <https://tietosuoja.fi/rekisteroidyn-oikeudet-eri-tilanteissa>

Oikeuksista poikkeaminen

Tietosuoja-asetus ja Suomen tietosuojalaki mahdollistavat tietyistä rekisteröidyn oikeuksista poikkeamisen silloin, kun henkilötietoja käsitellään tieteellisessä tutkimuksessa ja oikeuksien toteuttaminen estäisi tai vaikeuttaisi suuresti käsittelyn tarkoitusten saavuttamista.

Tarvetta poiketa rekisteröidyn oikeuksista arvioidaan aina tapauskohtaisesti.

Valitusoikeus

Sinulla on oikeus tehdä valitus tietosuojavaltuutetun toimistoon, mikäli katsot, että henkilötietojesi käsittelyssä on rikottu voimassa olevaa tietosuojalainsäädäntöä.

Yhteystiedot:

Tietosuojavaltuutetun toimisto
Käyntiosoite: Ratapihantie 9, 6. krs, 00520 Helsinki
Postiosoite: PL 800, 00521 Helsinki
Vaihe: 029 56 66700
Faksi: 029 56 66735
Sähköposti: tietosuoja(at)om.fi